

КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРАТА И МЕДИИТЕ

КОМИСИЯТА ПО РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА,
БЛАГОУСТРОЙСТВО И МЕСТНО
САМОУПРАВЛЕНИЕ

Г-Н ИСКРЕН ВЕСЕЛИНОВ;

НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ КЪМ КОМИСИЯТА
ПО РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА,
БЛАГОУСТРОЙСТВО И МЕСТНО
САМОУПРАВЛЕНИЕ

КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА;

НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ КЪМ КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА;

НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ В 44-ТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО:

Законопроект на Закон за българския жестов език,

вх. № 002-01-48 от 7 октомври 2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Изразяваме нашата подкрепа на Законопроекта за българския жестов език, като равноправни членове на работната група по изготвянето на самите текстове.

Преди около 5 години между Министерството на образованието и науката (МОН) в лицето на дирекция „Приобщаващо образование“ и организациите на и за хората с увреден слух стартира реален диалог за прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания в частта, касаеща българския жестов език (БЖЕ) и правата на носителите и ползвателите му. МОН с подкрепата на организациите на и за хора с увреден слух извърши първото научно изследване на БЖЕ в периода от 2016 -2017 г. В началото на 2018 г. започна и активен диалог с г-жа Деница Сачева, току-що встъпила в длъжността си на зам.-министър на образованието, с която се обединихме около разбирането, че само със съвместни усилия можем да изготвим качествен Закон за българския жестов език. Днес г-жа Сачева, в ролята си

на министър на труда и социалната политика, продължава да е посланик за нашата кауза. Благодарениена МОН в началото на 2019 г. бе сформирано координационно звено от организации на и за хора с увреден слух, част от които участваха впоследствие и в работната група по изготвянето на текстовете на проект на закон за БЖЕ.

Бихме искали да отбележим, че има ключови точки в проектозакона, които смятаме, че трябва да претърпят промяна. Те са както следва:

1. Настояваме да бъде заличен чл. 2. „Българският жестов език позволява използването и създаването на системи за комуникация, които подкрепят подходи на общуване и овладяване на други езикови компетентности.“

Мотиви: Законът за българския жестов език трябва да е с ясен фокус върху признаването на българския жестов език и произхождащите от него права и нищо друго. В проектозакона следва да бъде създадена възможност за използването на българския жестов език в образованието. Използването на всякакви допълнителни средства извън научно доказвания естествен български жестов език в езиковото и комуникативното обучение на глухите деца и ученици не е предмет на този закон. Използването на мануалните комуникативни системи са възможни след тяхното научно доказване, като те следва да бъдат регламентирани в подзаконовни нормативни актове – Наредбата за приобщаващото образование и други относими.

2. Настояваме, в чл. 7 да се добави нова цел „Осигуряване на възможности за трудова заетост, с които се гарантира интегрирано включване на глухите лица чрез БЖЕ“;

Мотиви: Следва да се отбележи, че по отношение на чл. 7 глухите граждани нямат равен достъп до трудова заетост. Законът не създава предимство, но ще създаде условия чрез жестовия език за равен достъп до трудова заетост на глухите граждани. В доклада за оценка на въздействието е отделено специално място за ролята на жестовия език като важно условие за равен достъп на глухите до пазара на труда. Ето защо, залагането на тази цел е не само ключово, но и полезно с оглед целия законопроект.

3. Настояваме, в чл. 16 след текста „от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение“ да се добави „или с придобита образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ по специалността „Български жестов език“.

Мотиви: Към момента не съществува учебен предмет „Български жестов език“, но чрез този закон се цели разкриване на нов учебен предмет. Включването ѝ е именно стъпка и стимул към създаването и изучаването му. Ето защо не подкрепяме аргументите против включването на подобна специалност като възможност, поради това, че тя все още не съществува.

Към момента няма и „учител по български жестов език“, но в чл. 11, ал. 5 от проекта е записано, че „обучението по специалния учебен предмет български жестов език и по направлението по ал. 3 се осъществява от педагогически специалисти с висше образование по специалности от професионални направления „Педагогика“ и „Педагогика на обучението по.....“, или по специалност „Българска филология“ от професионално направление

„Филология“ с придобита професионална квалификация „учител по български жестов език“ при условията и по реда на чл. 213, ал. 7 от ЗПУО.

Включването на подобна възможност ще е в синхрон със закона и с вече въведената разпоредба в чл. 11, ал. 5 от проекта.

4. Настояваме в глава „Съвет за българския жестов език“ да се направят промени, така че да се вземе предвид ключовата роля и активното участие на носителите и ползвателите на български жестов език. Предлагаме следния състав на Съвета от 13 членове:

- един представител на Министерството на образованието и науката;
- един представител на Министерството на труда и социалната политика;
- двама хабилитирани преподаватели от академичната общност – лингвист и специален педагог;
- един представител на Българската академия на науките;
- седем представители на общността на глухите хора и на сляпо-глухите хора;
- един жестов преводач.

Мотиви: Носителите и ползвателите на български жестов език са онези, които най-добре познават потребностите на своята общност. Глухите лица са онези, които могат да съдействат със своите специални способности за автентичното развитие и прилагане на българския жестов език в обществения живот.

Вярваме, че ще вземете предвид нашите искания за редакция в текстовете на проектозакона за българския жестов език, като изразяваме желание да присъстваме в обсъждането на проекта по комисии. Считаме, че исканията ни са разумни, обосновани и мотивирани, отговарят на обществените очаквания към закона, чието приемане ще подобри значително обществената среда с цел признаване на българския жестов език и приобщаване и интегриране на глухата общност като активна част на обществото.

Нищо за нас без нас!

С уважение,

Николай Нинов, председател на Съюз на Българските Глухонаслухващи

Иван Бургов, председател на фондация „Взаимно“

Ашод Дерандонян, изпълнителен директор на фондация „Заслушай се“

Валентина Христова, председател на фондация „Глухи без граници“

Александър Иванов, председател на Младежка организация на глухите активисти – МОГА

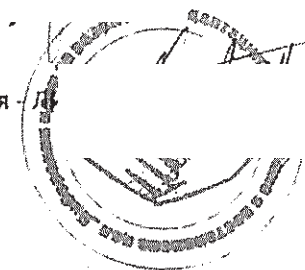
Росица Караджова, председател на Младежка организация към Съюза на глухите в България

Николай Бозев, председател на Спортна федерация на глухите в България

Борислав Денков, представител на движение „Бъдеще за глухите в България

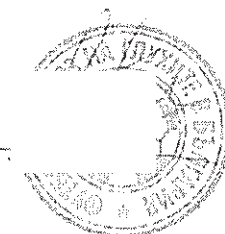
Минко Савов, председател на сдружение „Либерални идеи за развитие и адаптация

Йордан Генев, председател на Български студентски съюз на глухите

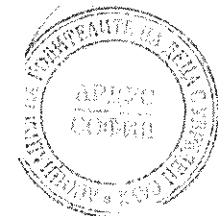
Иванка Йовкова, председател на сдружение „Българска асоциация на хората с увреден слух“

Йоло Георгиев, председател на сдружение „Футболен съюз на глухите в България“

Мария Кръстева, председател на Асоциация на родителите на децата с увреден слух – АРДУС

Мария Атанасова, председател на сдружение „Тишина“

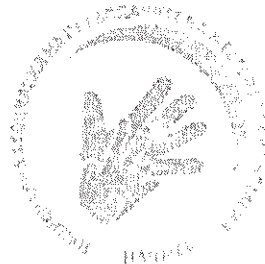
Таня Димитрова, председател на фондация „Яника“

Величка Драганова, председател на Национална асоциация на сляпоглухите в България

Милена Гъркова – Калинова, председател на Национална асоциация на преводачите на жестов език в България

Николета Иванова, представител на Национален християнски център

